

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ТРАНСФЕР НА ИНОВАТИВНИ ПРАКТИКИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ НА МЛАДЕЖИ В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ ОТ ГЕРМАНИЯ В БЪЛГАРИЯ

1. Въведение

Една от основните дейности по проект „Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение” бе идентифициране на добри практики в областта на ПОО, които да могат да се трансферират от Германия в България. Дейностите по проекта бяха структурирани така, че след разглеждане и сравняване на правните рамки на ПОО в България и Германия; след анализ на мястото, ролята и подходите за предоставяне на ПОО от съответните институции; след проучване и анализиране на използвани подходи за идентифициране на потребностите от обучение на младежи в неравностойно положение и методите за разработване на програми за ПОО за тази целева група в двете държави, да се стигне до избор на подходящи за трансфер подходи и практики, от които целевата група да има най-много полза.

След анализ на множество практики за професионално обучение на младежи в неравностойно положение в Германия и след проведени дискусии с представители на целевите групи по време на работни семинари, организирани в рамките на проекта, бяха избрани 7 добри практики, представени по-долу, които включват иновативни подходи на обучение и които биха могли да бъдат адаптирани за приложение в системата на ПОО в България.

Следва да се отбележи, че за целите на консултациите с целевите групи бяха изработени и въпросници, чрез които партньорството да получи не само обратна информация за мнението на целевата група по отношение на практиките, но и тяхната оценка, която изрично да отбележи до каква степен всяка немска практика се оценява като приложима, иновативна и полезна за българската система на професионално образование.

По план в рамките на проекта бяха предвидени за адаптация 3 добри практики, но поради големия интерес на целевата група и високите оценки, дадени на повече практики, партньорството взе решение да адаптира седемте най-високо оценени практики, за да може в най-голяма степен да отговори на желанието и потребностите на целевата група.

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

2. Причини за избора на практиките за адаптация и трансфер

Причините за избора на точно тези 7 практики могат да бъдат обобщени както следва:

- Всички практики, предвиждат приложението на иновативни педагогически подходи, които са или рядко застъпени или изобщо не се прилагат в българската образователна система на професионално обучение и образование (каквито са например театралният педагогически подход и подходите на културно и взаимно обучение);
- Приложението на тези практики в Германия дава отлични резултати от гледна точка на интеграция и реинтеграция на пазара на труда на младежи в неравностойно положение; от гледна точка на придобиването на специфични и разнообразни компетенции от страна на тази категория лица; от гледна точка на придобиването на лични качества и умения, които да ги направят самостоятелни хора, хора – способни да взимат собствени решения и да поемат отговорности;
- Практиките, които са избрани за адаптация са приложими в българската социално-икономическа и културна среда (след въвеждане на корекции разбира се, но тези корекции са възможни). В процеса на работа бяха изследвани и практики, прилагащи иновативни подходи на обучение, които също предизвикаха голям интерес от страна на целевата група (като например практиката за изграждане и управление на велосипедно депо), но в крайна сметка бяха сметени за неприложими към българската образователна действителност, доколкото изискваха или осъществяването на строго специфични дейности или влагането на солидни финансови, времеви и човешки ресурси, които на практика би било невъзможно да бъдат осигурени;
- Избраните за трансфер практики бяха високо оценени от представителите на целевата група (в рамките на дискусиите и индивидуалните оценки, проведени на организираният 6 семинара в рамките на проекта).

3. Подход на адаптация на практиките за целите на трансфера

За целите на трансфера на практиките в българската система на ПОО бе възприет подход на адаптация, с който да се постигнат няколко цели:

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- На първо място практиките да се направят приложими в българската социално-икономическа и културна среда;
- На второ място да се позволи на целевите групи да получат достатъчно детайлизирана и практическа информация за всяка практика;
- На трето място да се позволи допълнителна адаптация на практиките от страна на предоставящите услуги в областта на професионалното образование на младежи в неравностойно положение в България, ако това се сметне за необходимо в процеса на работа;
- На четвърто място да се опишат ясно очакваните образователни резултати - като знания и умения, които следва да придобият младежите след преминаване на обучение по съответния подход.

За да се постигнат тези цели бе изработена структура на учебна програма, чрез която практиките да бъдат описани и представени за ползване на целевата група.

4. Структура на учебната програма

Учебната програма съдържа следните реквизити:

- Профил на учащия – в тази част на програмата се изисква да се опише целевата група, към която конкретно е насочена програмата, с нейните физически, демографски, социални и други характеристики (пол, възраст, социален статус и прочие)
- Общо представяне на учебната програма – в тази част на програмата се предвижда да се даде обща информация за програмата като подход, образователни цели и нужди, към които е адресирана.
- Хорариум (времева заетост) – тук се представят конкретните часове заетост на обучаемите в рамките на програмата.
- Цели на обучението – в тази част се описват образователните цели като знания и умения, които следва да придобият обучаемите след успешното завършване на програмата.
- Предпоставки за изпълнението на програмата - предварителни знания по определен предмет, език и др. на обучаемите, наличие на ангажираност на

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

родители, бизнес и др. подобни, които следва да се осигурят преди започването на програмата с оглед нейното успешно прилагане.

- Съдържание на учебната програма – в тази част се описват конкретните теми и часове заетост, предвидени в програмата. Тук е и мястото за описание и на начина на провеждане на занятията с обучаемите.
- Метод/стратегия на преподаване – описват се педагогическите подходи, използвани за обучение в рамките на програмата.
- Самостоятелна работа – в тази част се описват специфичните изисквания, които могат да бъдат поставени на обучаемите от гледна точка на самостоятелно осъществяване от тях дейности като практика на вече усвоени знания и умения.
- Методи на оценяване – тук се описват методите и начините на оценка на прогреса на обучаемите в обучителния процес.
- Резултати от обучението – в тази последна част на структурата на програмата се извеждат очакваните резултати от обучението по програмата, не само като усвоени знания и умения, но и като бъдещи възможности за промяна на статуквото.

5. Представяне на учебните програми по адаптираните за трансфер в България немски практики

5.1.УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПОДХОД/ПРАКТИКА „Таланти - Интеграция на млади хора на пазара на труда”

1. Профил на учащия

Безработни младежи с увреждания на възраст 15 - 35 години.

2. Общо представяне на учебната програма

Младите хора след завършване на училище работят на различни места, за да съберат своя първи професионален опит. В този етап от живота си често се нуждаят от

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

мотивация, подкрепа и насоки за възможни области на работа и обучение. Младите хора поставени по един или друг начин в неравностойно положение много често имат по-малко доверие в себе си, което довежда до ограничаване на търсенето на работа до това, с което са запознати или което традиционно е приписвана област на дейност за тях. Учебната програма е подходяща и за млади мъже, и за млади жени. Темата за дискриминация по отношение на жените с увреждания в работна среда е все по-призната и все по-дискутирана през последните години. Трудността за младите жени с увреждания е значително по-голяма, тъй като те трябва да се борят срещу двойна дискриминация: от една страна, заради това, че са жени, а от друга страна, заради това, че са в неравностойно положение. В допълнение към това, като цяло, те са по-нискоквалифицирани от мъжете с увреждания, непропорционално са засегнати от безработицата и са по-слабо представени в мерките за професионална преквалификация и обучение. За жените с умствени увреждания интеграцията на трудовия пазар се постига особено трудно, тъй като, поради пола, специфичните характеристики и предразсъдъци, те търсят своето "място на заетост" само в семейна среда или домашна обстановка. Учебната програма се фокусира върху предлагането на възможности на младите хора да разширят своя спектър на професионален избор и ги насърчава да се възползват от шансовете и възможности по един по-самоопределен начин.

3. Хорариум

Учебната заетост е планирана за 2 дни в седмицата в рамките на 1 учебна година.

4. Цели на обучението

Основната цел на обучението е интегриране на безработни младежи на пазара на труда. След приключване на обучението младите хора с увреждания ще придобият следните **знания**: знания за определена професия.

Обучението по тази програма ще даде на обучаемите следните **умения**: да планират личното си бъдеще, да работят в екип, да комуникират по-добре с колеги, да изготвят документи за кандидатстване за работа.

5. Предпоставки за изпълнението на програмата

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

(предварителни знания по определен предмет, език, наличие на ангажираност на родители, бизнес и др. подобни)

- a. надежден социален произход/ангажирани поддръжници (приятели, семейство, учители);
- b. специалисти с гъвкаво работно време: Например, ако участниците в обсъждането на личното бъдеще са учители, те трябва да имат гъвкаво работно време, тъй като срещите обикновено се провеждат в часове удобни за участниците (следобяд или вечер).

6. Съдържание на учебната програма

(теми и часове заетост по отделните теми)

6.1. Групови срещи за обмяна на опит – 3 месеца

Под ръководството на учителя редовно се провеждат групови срещи, по време на които младите хора могат да обменят своя трудов опит. Там те се срещат с други участници, които често имат подобен опит и които са изправени пред сходни предизвикателства. Обикновено разбирането, че не са сами и не са единствените, които преминават през различни практики, не са единствените, които срещат проблеми и трудности, както и живеещи във възходи и падения - често води до еврика-ефект, който може да бъде генериран само чрез реални срещи лице-в-лице. Важно е на тези срещи да се създаде атмосфера, в която младите хора да се чувстват комфортно и да се отворят за обсъждания без страх. Освен това на срещите се канят избрани "експерти" - опитни служители с увреждания, които са в състояние да споделят тяхната интеграция, работен опит, специфичните трудности, с които са се срещали, както и техните постижения. Те предлагат на младите хора посока, действат като ролеви модели и изтъкват, че пътят за получаване на работа, може да е труден, често осеян с препятствия и изпитания, но, че с подходяща подкрепа, увереност в собствените възможности и готовност за поемането на риск може да се стигне до желания успех. Така тези експерти помагат на младите хора да добият необходимата смелост да се изправят пред тези нелеки предизвикателства. С цел да разшири хоризонтите пред тези млади хора и спектъра им на професионален избор, в

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

заседанията на групата се включват и т.нар ”изследвания на бизнес операциите”.

6.2. Изследвания на бизнес операциите (3 месеца)

Единият от основните фокуси на програмата е да даде възможност на младите хора да разберат какво представляват по същество бизнес операциите в реална работна обстановка, без да бъдат реално наети на работа. Идеята е да им се даде възможност да научат за определена работа, за която не са знаели нищо преди или за която не са смеели дори да си помислят. В началото им се поставят малки задачи, свързани по някакъв начин с досегашния им трудов опит. По този начин те се учат да събират и оценяват структурирана информация за определени сфери на работа.

По време на втория етап, в рамките на проучвателна обиколка, група млади хора проучват например голям търговски център, в който да откриват области на дейност, които на пръв поглед, не са били опция, като почистване на сгради, предоставяне на услуги за охрана, работа в отдел за получаване на стоките или в отдел за автоматизирани стоки за дома. При следващата стъпка те избират фирми или предприятия в търговския център, водени от собствените си интереси и събират съответната информация за всяко едно работно място, за да могат да преценят изискванията за съответните позиции. В интервю с управителя на търговския център, те са в състояние да научат по какъв начин функционира такъв голям търговски център. Те също така придобиват ясна представа за всичко, което остава скрито от посетителите на центъра, но въпреки това е важно, за да могат операциите да протичат гладко. Чрез тези и други изследвания на икономическата дейност в други компании и работни области, младите хора са в състояние да съберат нови преживявания и да открият нови работни области, въз основа на собствените си интереси, както и да се запознаят с различни изисквания за работа.

В идеалния случай, те могат да развият нови идеи за възможните работни места, на които биха могли да търсят реализация, което - в рамките на кариерното ориентиране и с подкрепата на треньора – може да прерасне в намиране на ново работно място.

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

6.3. Семинари (3 месеца)

Тридневни семинари маркират централната фаза на програмата. Те се провеждат в извън типичния работен ден в обучителния център. Тук акцентът е пренасочване на съответното лице под мотото: "Ако аз искам да знам какъв искам да бъда, трябва да знам кой съм!" Семинарите имат за цел да подпомогнат младите хора да се справят с най-основните аспекти на тяхната личност: с миналото си и това, което вече са постигнали в живота си, с настоящата ситуация на живот, с техните силни страни и способности, техните пожелания и мечти за бъдещето и различните стратегии, които използват, за да се справят с трудни житейски ситуации.

а) Как живея и за какво допринасям: В тази част от семинара младите хора се вглеждат внимателно в това, което отделните участници вече са постигнали и това, с което могат да се гордеят. Говори се за ситуации, които им дават кураж, които им дават увереността, че могат да се справят, и че могат да постигнат нещо. Тези ситуации могат да варират от излизане от дома на родителите, от завършване на училище, от първа сърдечна връзка до получаване на първата заплата и т.н.

б) Потенциалът в мен: Откриване и осъзнаване на собствените възможности и силни страни, чието документиране е задължително. Когато младите хора научат какви са силните страни и потенциал, които вече притежават, тяхното самочувствие и смелост, се увеличава. В по-нататъшна стъпка, младите хора могат да работят върху това какви други области искат да продължат да изследват и какво биха искали да научат.

в) За какво мечтая: Тук на младите хора се предлага възможността да разгледат своите желания и мечти за бъдещето. Те се подтикват да мислят свободно, независимо от реалността и ограниченията на всекидневния живот, дадени са им смелостта и силата да се изправят пред нови предизвикателства. В този етап се формулират желания и мечти, които се намират в далечното бъдеще, но и се поставят цели, които скоро да бъдат реализирани.

г) Какво ме прави силен: Сега фокусът е насочен към предизвикателства

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

и трудните времена, които младите хора са имали, и към начините за тяхното преодоляване.

Те събират и документират идеи и съвети, които да им помогнат допълнително, когато се сблъскват с трудности. Тук се развива кураж и мотивация, за да се действа самостоятелно. В хода на семинара всеки млад човек формира изцяло нова индивидуалност и разбиране за себе си. Този образ се прехвърля върху голям плакат във формата на силует на тяхното тяло, съдържащ всички аспекти, които са развити в различните теми. Този вид документиране е много важен за младежите. Той им помага да не изгубят осъзнаването за положителните аспекти на тяхната личност и е в състояние да представи резултатите на трето лице. По този начин се предлага отправна точка за асистентите по заетостта (консултанти) за по-нататъшно развитие на профил на компетенциите на участниците и планиране на кариерни пътеки. Работата в тясно сътрудничество с отговорните треньори и консултанти за работа гарантира, че опитът от програмата се прехвърля във всекидневния живот на участниците. Тук участниците представят своите резултати заедно с трудовите сътрудници и други заинтересовани страни под формата на презентация на Power Point, снимки и изложба. Освен това, участниците получават сертификат за участие, в който са изброени техните дейности.

7. Метод/стратегия на преподаване

В рамките на проекта е залегнал методът за Планиране на Личното Бъдеще. Това е метод за идентифициране на нечийи желания, който има за цел да доближи лицето до осъществяването на собствените желания с подкрепата на кръг от поддръжници. В момента този метод се използва специално за млади хора, които трябва да решат какво искат по отношение на свободното си време, дневна работа и партньорства, но концепцията е приложима на различни етапи от живота. Целенасочеността на младия човек с увреждания и чувството за въздействието на собствените решения е от решаващо значение за процеса на планиране на личното бъдеще. Лицето получава подкрепа така, че той или тя да формира всички компетенции, за да направи своите

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001

„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”

съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

собствени решения. Кръг от поддръжници помага да се организират следващите стъпки, за да отговарят на желанията и плановете на лицето. В проекта поддръжници се явяват и връстници на лицето.

Основните цели на метода за планиране на личното бъдеще (ПЛБ):

- да се даде възможност на хората да направят свои собствени решения и да са наясно със своите компетенции;
- хората да могат да открият и да развият личните си желания, мечти и интереси;
- хората да са в състояние да планират личното си бъдеще или конкретни фази от бъдещето с подкрепата на съответните участници;
- хората да могат да си определят и реализират лични цели;
- да се направи план за действие, който е подходящ за реализирането на плановете и желанията.

Основни принципи на метода ПЛБ:

- Осъществяване на самоопределението и социално участие с помощта на кръг от поддръжници;
- Ориентация към силните страни на лицето планиращо своето бъдеще;
- Хората планират собственото си бъдеще и взимат свои собствени решения;
- В процеса на планирането лицето е подкрепено от мрежа от професионалисти, които действат по нареждане на планиращия човек.

Въпроси на лицето, осъществяващо планирането, които трябва да бъдат решени с помощта на метода ПЛБ:

- Какво е добре за мен?
- Какво е важно за мен?
- Какво е лошо за мен?
- Какви са моите мечти?
- Какви са интересите и желанията ми?
- Какви са моите силни страни и способности?
- Какви са моите цели?

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- Какво ми харесва? / Какво не ми харесва?
- Как живея сега, и как искам да живея в бъдеще?
- Кои лица са важни за мен? Как те ще ме подкрепят?

Фази на ПЛБ:

Очертаване на личностен профил

Установяване на умения и интереси

Развитие на визия за бъдещето

Намиране на възможности и на препятствия

Създаване на план за действие

Реализиране на плана за действие

Оценка на постигнатото

Допълнителни пояснения относно представянето:

Обсъждане на Личното Бъдеще (ОЛБ) е основен инструмент на ПЛБ. Съществуват редица методи, използвани при Обсъждане на личното бъдеще.

Фази на ОЛБ – например за планиране на кариерата:

а) **Създаване на кръг от поддръжници:** Планирацията за своето бъдеще човек сам решава кой да участва в процеса на оказване на подкрепа. Той/ Тя кани поддръжниците да се включват в ПЛБ.

б) **План за действие:** Този метод се изразява при събирането на информация за планиращия човек (библиография, опит, ресурси, мечти и страхове, желаниа и интереси,

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
 „Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
 съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

способности и умения)

в) **Планиране на конкретни действия за оказване на подкрепа:** Как ще изглежда животът ми след 5 години? Какво ще ми се случи в рамките на една година? Кой какво ще прави, с кого, до кога?

Процесът, свързан с планирането на конкретни действия за подкрепа е илюстриран нагледно посредством следната схема:

1) Първо трябва да погледнем в по-далечното бъдеще (5-10 години)

Лицето трябва да си представи личното си бъдеще след 10 години: работа, свободно време, семейство, живот и т.н. То трябва да опише как ще живее, работи и т.н.

2) Какво ще се случи в рамките на една година с моите желания и мечти за далечното ми бъдеще?

Какво постигнах през изминалата година? Къде се намирам по пътя към постигането на моите цели? Планиращият човек ще определи периода от време. Той може да бъде по-дълъг или по-кратък от една година.

3) Какво ще правим утре, следващата седмица, следващия месец?

Какво?	Кой?	С кого? Ще включвали някой друг?	Докога?
Кои идеи и планове трябва да бъдат осъществени?→ конкретна задача	Кой ме подкрепя при реализирането на конкретните идеи и планове?	Кой друг може да ми помогне за тяхното реализиране? (човек или институция)	Кога трябва да съм започнал работа? Докога задачата трябва да бъде приведена в действие?

Пример за това как трябва да изглежда процесът: Лицето планува своята интеграция на пазара на труда. Той/Тя търси работно място във фирма, за да натрупа трудов стаж:

Да попитам във фирмата за	Майка ми, защото нейна приятелка	Приятелката на майка ми (тя се	Следващата седмица
---------------------------	----------------------------------	--------------------------------	--------------------

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
 „Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
 съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

катъринг обслужване дали ще ми предложат място за трудов стаж.	работи там	познава с мениджъра „Човешки ресурси“)	
--	------------	---	--

Допълнителни методи и материали за ПЛБ

- Разкази и снимки
- Въображаеми пътувания
- Ролеви игри
- Картички, тематични листове
- Колажи

8. Самостоятелна работа

От младите хора, включени в програмата се изисква голямо количество самостоятелна работа:

- Изготвяне на план за действие за реализиране на личното бъдеще;
- Реализиране на плана стъпка по стъпка, посещения на фирми, изработването на личностен профил и документация за кандидатстване за работа.

9. Методи на оценяване

Програмата не включва използването на оценки по определена оценъчна скала. Прави се поетапна оценка на постигнатото от участниците и на тяхното ниво на задоволеност (могат да се използват анкетни карти и въпросници, срещи лице в лице и интервюта). Те се насърчават да работят по-усърдно за постигането на своите цели, ако оценката им не е задоволителна.

10. Резултати от обучението

Отделните услуги за подпомагане, предоставяни от „работни треньори“ са особено полезни, за да се гарантира, че натрупаният опит се прилага на практика. Нещо повече,

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

младите хора се възползват от възможността да обменят информация с други хора, които също са били в подобна на тяхната ситуация. Тук професионалните помощници не определят какви да бъдат темите, съдържанието и методите на работа. Всъщност, младите хора сами очертават своите цели, стратегия и перспективи и стават „истински професионалисти” в обработката на собствените си въпроси. Пресъздаването на различни ситуации в партньорските групи дава възможност на младите хора да придобият опит, който да ги утвърди като личности и който да има дълготраен ефект от учебните ситуации към тяхното ежедневие и работа.

11. Основни моменти в адаптацията на практиката за целите на трансфер в българската система на ПОО

- **Разширяване на обхвата на целевата група** – тази практика във варианта ѝ на прилагане в немската практика първоначално предвижда да бъдат ангажирани само млади девойки. Практиката е приложима и за младежи при съответната адаптация на учебно съдържание и подходи, които логично бяха променени за целите на трансфера в България;
- **Промяна на целите на обучението и учебното съдържание** – промените в този аспект целяха адаптация на учебното съдържание, доколкото то следваше да бъде усвоено и от младежи, а не само от девойки. По-конкретно – в немската практика в учебното съдържание в много голяма степен е застъпена концепцията да се накарат младите жени да се почувстват по-сигурни, по-решителни и способни да контролират живота си, дори и по-красиви чрез различни техники (напр. оценка на личността чрез представяне на силует, олицетворяващ външния вид на обучаемите и поглед отстрани с изобразяване на силните страни на младите жени). В процеса на адаптация тези техники, включително темите за дискутиране на семинарите бяха пригодени и за младежи;
- **Времето за провеждане на практиката бе увеличено** – с оглед на това че бяха включени повече практически стъпки по изследване на бизнес операциите на повече икономически дейности (в оригиналната практика бе предвидено да се

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

изследват само търговски дейности);

- **Бе включена оценка на напредъка на обучаемите** – такава специална оценка в оригиналната практика не бе предвидена, залагаше се само на дискусия с обучаемите.

5.2.УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПОДХОД/ПРАКТИКА „Кукук – професионално обучение по ключови компетенции за хора със затруднения в ученето”

1. Профил на учащия

Младежи със затруднения в ученето. Програмата е подходяща както за безработни, така и за работещи младежи, тъй като предоставя възможност за обучение по специфични ключови компетенции, които могат да намерят приложение в професионалния и личния живот на всеки човек. Програмата в своя начален стадий на развитие и прилагане на практика е включвала само групи от момчета. Впоследствие практиката показва, че знанията и уменията се усвояват по-добре, когато групите са смесени пополово. Затова се насърчава включването и на момичета и на момчета в една и съща учебна група.

2. Общо представяне на учебната програма

Професионалните педагогически концепции, които се занимават с хора със затруднения в ученето, които искат да намерят място на свободния пазар на труда все още не са развити в достатъчна степен. Изглежда почти немислимо, че хората със значителни затруднения в ученето могат да бъде включени на пазара на труда, за да се борят за своето място, заедно със служителите без никакви такива увреждания, които вече са изправени пред все по-високи изисквания. Отделно от обикновено завишените очаквания за изискванията, на които трябва да отговорят тези хора, придобиването и на т.нар. ключови квалификации е необходимо и тук. Те постоянно получават все по-голямо значение дори и в уж просто структурирани сфери на дейност. Хората със затруднения в ученето имат способността да придобиват ключови квалификации – в контраст с общото

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

убеждение и са необходими и мерки за поддържането на тези квалификации.

Първоначално трябваше да бъдат избрани тематичните области, свързани с ключовите квалификации, които да отговарят изцяло на потребностите на тази група от хора. Анализът на проблемните области, с които хората със затруднения в ученето често се сблъскват, доведе до извеждането на редица индивидуални компетенции, като например способността да общуват, да се справят с конфликтни ситуации и критики, да си сътрудничат и да поемат инициатива, независимост, чувство за отговорност, гъвкавост, предпазливост, бързина на работа, старание, ангажираност, умения за справяне с проблемни ситуации и комплексно мислене. В същото време стана ясно, че не всички компетенции са с еднаква степен на значимост. Може да се приеме, че в някои предприятия, където темпото на работния процес е по-бавно, границата на търпимост към отделните „неадекватни” социални умения в повечето случаи е значително по-ниска. Възможността на хората със затруднения в ученето да се интегрират във функциониращ екип е много сложен процес, изискващ притежаването на различни способности. Необходими са добри комуникативни умения, както и способност за справяне с различни конфликтни ситуации по най-подходящия за това начин. Ето защо анализът на най-важните проблемни области доведе до определянето на три основни ключови компетентности – **комуникационни умения, способност за справяне с конфликтни ситуации и сътрудничество**. Другото предизвикателство се изразява в структурирането и адаптирането на семинарите към специфичните нужди на хората със затруднения в ученето. Тук беше необходимо да се разработи иновативен подход, за да може да се осигури на хората с когнитивни затруднения и ниска грамотност възможност за работа по-сложни теми. Обвързаността на обсъжданите теми с въпросите, възникващи в реалната бизнес практика, доброто съчетание на използваните методи (работа в малки групи или по двойки, самоанализ, творчески дейности, интерактивни ролеви игри, физически упражнения и релаксиращи занимания), както и специално разработените графични учебни материали, написани на достъпен език, позволяват на участниците да осмислят и оценяват своето поведение и нагласи през призмата на цялостната методическа рамка,

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

както и да изпитват алтернативни поведенчески модели в рамките на групата.

3. Хорариум

Програмата е структурирана в 3 дневни индивидуални семинари през около 6 седмици всеки, засягащи следните теми:

1. Комуникация.
2. Справяне с конфликти.
3. Взаимодействие.

4. Цели на обучението

С разработването на тази програма се реагира на засилващата се необходимост от образователни програми за придобиване на ключови компетентности, насочени към хора със затруднения в ученето, които до момента почти не съществуват като средство за преквалификация. „Кукук” допринася за развитието на професионалните възможности на участниците, до разширяване на техните професионални перспективи и не на последно място до увеличаване на шансовете им за намиране на работа.

5. Предпоставки за изпълнението на програмата

Продължаващото образование посредством поредицата семинари „Кукук” има смисъл само ако е насочено към отворения пазар на труда. Ако някой от участниците се сблъсква с различни реални ситуации по време на работа – например като стажант – някои от по-осезаемите проблемни ситуации могат да бъдат отразени и обсъдени по време на семинарите. В този смисъл, добре би било, ако учебният център, в който се провеждат семинарите е свързан и комуникира активно с представители на бизнеса и по-конкретно фирмите, в които намират работа младите хора (в случаите, когато са наети на работа). Сътрудничеството на местно ниво между обученения персонал и експертите, заети в бизнеса е много важно.

6. Съдържание на учебната програма

(теми и часове заетост по отделните теми)

В рамките на програмата както вече беше споменато се провеждат 3 дневни индивидуални семинари през период от 6 седмици, засягащи следните теми:

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
 „Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
 съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

1. Комуникация

2. Справяне с конфликти

3. Взаимодействие

Всеки семинар разглежда различни теми:

Комуникация	Справяне с конфликти	Взаимодействие
Разговор – значимост и различия; Езикът на тялото – функция и ефект; Типични разговори на работното място; Единодушие с колеги; Разговор в почивките; Контакт с клиенти	Конфликти – причини и последствия; Стратегии за справяне с конфликти; Типични проблематични ситуации на работното място: лоша атмосфера в колектива, критика, преминаване на граници.	Колективът – значимост и функции; Типични области на напрежение в колектива: Правила на взаимодействие, делегиране на работа, поемане на инициатива, очаквания на колеги, услуги и граници.

7. Метод/стратегия на преподаване

Основни принципи на провеждане на всеки семинар

За хората със затруднения в ученето, които се борят за интегриране на пазара на труда е наложително да получат подкрепа в съответствие със своите специфични нужди: равни права за участие в социалния живот и изграждане на самоуважение.

Следвайки този принцип семинарите, които са насочени към интеграция на пазара на труда, трябва да обърнат внимание на две основни неща – специфичните изисквания на индустрията и търговията, както и нуждите на целевата група.

Основните принципи, които характеризират концепцията на семинара от гледна точка на метода и съдържанието, се определят както следва:

- Уважение и признание – Участниците се разглеждат като напълно равноправни, изцяло се зачита тяхната личност, историята на живота им и техния личен опит.

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Отправната точка в работата по време на семинара винаги са индивидуалните силни страни и способности на човека, които са насърчавани в процеса на тяхното усъвършенстване. Участниците са стимулирани да коментират проблематичното поведение, което те откриват в самите себе си – тук обаче се спазват определени граници.

- **Оправомощяване** – Оправомощяване означава възвръщане на контрола над организирането на собствения си живот, откривайки силните си страни и способности посредством общуването с други хора и взаимното насърчаване да намерят възможности за конкретно им приложение. По този начин се предоставя подкрепа на участниците за използването на семинарните групи с цел осмисляне и проверка на собствените си възгледи и нагласи. Посредством формираните групи, обучаемите имат възможност да подобрят емоционалното си състояние и да се възползват от разнообразието на натрупания до този момент професионален и житейски опит. От една страна участниците утвърждават своите способности, а от друга биват насърчавани да се сблъскат с някои образователни изисквания по време на взаимния обмен, протичащ между тях.

- **Учебни процеси**, основаващи се на самоконтрола – Промяната на вече утвърдените поведенчески модели е невъзможна без значителна степен самоконтрол от страна обучаемите по отношение на учебния процес. Учебните процеси не са нито напълно самоконтролируеми, нито неавтономни, те са някъде между тези два полюса. В самото начало мотивацията на повечето от участниците може да бъде повлияна от поставените по-високи цели, като например получаването или поддържането на определена заетост. В подобни случаи рядко интересът се изразява в желанието за подобряване на собствените модели за комуникация. Прозрението, че определени способности, като например комуникационни умения, трябва да бъдат научени, се засилва едва когато участниците са в състояние да установят връзка между ситуацията, с които не са успели да се справят добре и цялостното си поведение. Постигането на тяхната основна цел – да получат и да се задържат на работа – зависи от това. Факторите, които се определят в най-голяма степен от самите участници са:

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- Предмет и цел на учебния процес, както и отчасти тяхното регламентиране (т.е. скоростта на обучение);
- Подход или метод на работа – това винаги зависи в най-голяма степен от компетенциите на участниците по отношение на вземането на решение, ако има предложение да се справят с проблем, свързан с личното положение;
- Начините за оценяване на учебния процес.

- Практическа насоченост – основният акцент, поставен върху серията от семинари е тясно свързан с ежедневната рутинната работа на обучаемите, т.е. възникващите в резултат на това въпроси и проблеми, както и индивидуалната необходимост на всеки един от тях от квалификация. Участниците се подготвят за семинарите по същия начин, по който осмислят и отразяват своя досегашен опит и правят самооценка, а именно посредством структурирани и персонализирани задачи. В същото време споменатите и описани от обучаемите в тази връзка теми и аспекти се използват като основа за планиране на съдържанието на семинарите. В края на всеки семинар заедно с всеки един участник ще бъде изпълнена специфична и съобразена с индивидуалното му развитие задача, свързана с изпитанията по време на работа. Това може да бъде задача да направи констатации или да предложи конкретна идея за това как да се изпробва нов поведенчески модел в подобни ситуации. Това упражнение е индивидуално и ясно дефинирано и свързва семинарите с ежедневната рутинна работа на обучаемите, което позволява учебното съдържание да се приложи на практика. То също така създава предпоставка за задълбочаване на отделните практически аспекти, за засилване на собствените възприятия, както освен това способства и за по-добрата самооценка на обучаемите. В тази връзка, желателно е участниците да разчитат на професионална подкрепа и по време на работа, за да могат да осмислят и да се справят с поставените им задачи.

- Разнообразие на използваните методи – Друг основен елемент в концепцията на серията от семинари е методическото разнообразие. Разглеждането на темите се осъществява с помощта на широка гама от учебни практики: груповите дискусии с

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001

„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”

съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

модератор протичат в пълен състав, като участниците са разпределени на малки групи или в партньорство. Използват се специални учебни материали, прилагат се и различни творчески дейности, интерактивни и специфични ролеви игри, които са разработени в съответствие личната трудова практика на отделните участниците. Редовно се предоставя възможност за самооценка. Това разнообразие от учебни практики и методи позволява на участниците да анализират и оценят своите нагласи и поведение съгласно цялостната методологическата рамка, както и да изпробват алтернативни поведенчески методи в рамките на групата. Не трябва да се забравя, че по отношение на ежедневните семинари хората със затруднения в учението имат нужда от допълнителни насоки, с цел по-бързи темпове на работа по време на обученията. Посредством предлагането на физически упражнения и релаксиращи занимания, обучаемите могат да си починат и след това да продължат да работят по-концентрирано.

Сътрудничество: Пресичане на река

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- **Участие** – Цялостната концепция и процедура на семинарите е структурирана по такъв начин, че обучаеми да имат възможност активно да се включват в процеса на тяхното формиране. По-високата степен на възприемчивост по отношение на взаимния обмен и активното участие в случващото се по време на семинарите, се постига посредством присъщото за участниците засилване на търсенето на различни индивидуални умения, които самите те искат да придобият. По отношение на ролевите игри това засилване се изразява в няколко отделни стъпки. В началото се прилагат само лесни, опростени упражнения, които на пръв поглед не се нуждаят от индивидуален коментар пред останалите членове от групата, а само изискват някаква краткосрочна дейност. В следващия етап самостоятелната дейност на участниците се подпомага посредством предварително подготвени скриптове или ключови думи. Едновременно с това постепенно се утвърждават двете фигури, които се появяват последователно, една след друга, в ролевата игра, която в началото се играе само от специалистите. Така малко по малко участниците биват насърчавани да бъдат по-активни или да създават нови ролеви игри, в зависимост от тяхната увереност и придобити способности.

- **Работни материали** – За хората със затруднения в учението, за които конкретни видове текстове могат да се окажат много по-сложни, следва да се разработят специални, графично изобразени материали, които са представени на по-опростен език и са изцяло съобразени с конкретната целева група. Това важи за цялото учебно съдържание, за разглежданите теми, както и за резултатите от процеса, свързан с извършването на самоанализ и самооценка. По време на семинара всички материали от всеки един участник се събират в папка, като по този начин се сглобява цялостната колекция от материали по трите основни тематични области. Папката остава достъпна за участниците, за да могат да я използват и при желание от тяхната страна да обогатят знанията си по дадена тема на по-късен етап.

8. Самостоятелна работа

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Ключов момент в програмата е самостоятелната работа на участниците. Те биват насърчавани да изпробват наученото по определените теми в реална работна обстановка и след това да споделят своя опит със своите обучители и съученици. Самостоятелната дейност на участниците се подпомага посредством предварително подготвени сценарии или ключови думи, които ги насочват как да реагират с оглед приложението на специфичните ключови компетенции. Едновременно с това постепенно се утвърждават двете фигури, които се появяват последователно, една след друга, в ролевата игра, която в началото се играе само от специалистите. Така малко по малко участниците биват насърчавани да бъдат по-активни или да създават нови ролеви игри, в зависимост от тяхната увереност и придобити способности.

9. Методи на оценяване

Редовно се предоставя възможност за самооценка на учащия. Самооценката се прави под формата на доклади за извършената работа и за изпълнените сценарии.

Отделно се прави редовна оценка на напредъка на младежите в процеса на обучение от страна на експертите в програмата. Тази оценка следва да се извършва на всеки един етап от програмата под формата на въпросници, участие в ролеви игри. На учащия се дава и възможност още в началото на учебния процес да се запознае с методите на оценка и да избере този, който ще го накара да се чувства най-спокоен за работата си и за затвърдяване на постигнатите резултати. Необходимо е на този етап да се работи в близко сътрудничество между експерта-обучител и учащия, за да се намери най-подходящия метод на оценка.

10. Резултати от обучението

След преминаването на обучението учащите ще могат да се справят все по-добре с отправените към тях изисквания по отношение на така наречените ключови квалификации. Програмата допринася за развитието на професионалните възможности на участниците, до разширяване на техните професионални перспективи и не на последно място до увеличаване на шансовете им за намиране на работа. По време на семинарите смесените групи обикновено работят заедно, но при необходимост

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

изискванията по отношение на половете могат да бъдат преодолени. Така например при обсъждането на стратегии за справяне с конкретни конфликтни ситуации от страна на жените става ясно, че те са несигурни при попадане в подобна ситуация, както и че се срамуват да влязат в открит конфликт. Жените по-скоро са склонни да се оттеглят и да избегнат инициативата за разрешаването на конкретен проблем. Мъжете, участващи в семинарите пък много често са склонни да се оттеглят заради общия стереотип, под които попадат хората със затруднения в ученето. Стереотипите по отношение на пола (мъжът да не показва слабост, жената да не показва агресия) се проявяват и в група, която се възприема като „умствено увредена“ от всеки един от нейните членове. Работата в полово хомогенни групи е доказала своята ефективност. Ето защо на тези семинари е отделено специално място както за мъжете, така и за жените, за да могат да се справят със самоанализа и подготовката на нови поведенчески стратегии, без да се обременяват от тези традиционни стереотипи.

Жените, белязани от традиционните възгледи по отношение на ролята на половете, много често мислят, че са по-малко способни, вследствие на което се ориентират само към определени професии, като например домакинска работа. Програмата има за цел да засили самочувствието и самовъзприятието на участниците с цел да разширят професионалния си обхват. В същото време те са изправени пред предизвикателството да се справят с ролята си на жени с увреждания на работното място. Подкрепата тук се изразява в създаването на работна среда, която поставя под въпрос традиционните разбирания за ролята на половете.

11. Основни моменти в адаптацията на практиката за целите на трансфер в българската система на ПОО

- **Намаляване на възможностите за самоконтрол върху образователния процес от страна на обучаемия** – доколкото това изисква изключително голям ресурс – хора специалисти, които да могат да отделят специално внимание на всеки един обучаем по време и на място, избрани от него. Това в България не е лесно осъществимо (включително и според обратната информация от страна на

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

представителите на целевата група) още повече, че и възможностите за смесено обучение на младежи в неравностойно положение не са така добре развити;

- **Включване на етапи за оценка на напредъка на обучаемите** – в оригиналния вариант на практиката се предвижда извършване единствено на самооценка от страна на обучаемия;
- **Добавяне на необходими предпоставки за изпълнението на програмата** – по-конкретно изисква се контакт с представители на бизнеса, които още в началото на програмата да заявят своята готовност да приемат обучаемите като стажанти, за да могат те да тестват наученото в реална работна обстановка.

5.3.УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПОДХОД/ПРАКТИКА „LOEWE – Инициатива за развитие на малки и средни предприятия”

1. Профил на учащия

Заети в малки и средни предприятия - нискоквалифицирани служители, по-възрастни работници, мигранти и други пренебрегвани за квалификация целеви групи поради етнически произход, възраст, пол или други причини.

2. Общо представяне на учебната програма

Обикновено процесът на производство в МСП е изграден от модули като индивидуални снабдителни вериги, научноизследователска и развойна дейност, покупки, производство, обработка на данни, логистика, маркетинг и продажби, финансиране, сгради и управление на активи, по-нататъшно образование и т.н., с цел оптимално поставяне на всяка една дейност като възможна за извършване от различни пазарни участници в световен мащаб (осигуряване на максимално предлагане). Това е накарало много предприятия, да се концентрират върху тези модули от веригата за доставки, върху които мислят, че имат най-добрата компетентност. Фокусирането върху тези така наречени

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001

„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”

съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

основни компетенции означава "аутсорсинг" на областите, които не са част от техните "основни дейности". Необходимите услуги могат да бъдат получени от най-благоприятни доставчици на световно ниво (глобалното снабдяване), като по този начин се постига намаляване на разходите на предприятието, и в същото време увеличаване на неговата конкурентоспособност. Цялото производство се споделя от редица компании, всяка от които се концентрира върху основната си компетентност. Това предполага по-силно сътрудничество между различните структури (МСП). Причините за проблемите в малките и средни предприятия и за техните служители, се коренят в бързо променящата се икономическа рамка, в разликата на силите между водещите доставчици на предприятието и във факта, че за много ограничен период от време е необходимо човешките ресурси на МСП да усвоят умения, които да им позволят да формират връзки за развитие на производствените процеси, във веригата от външни доставчици и клиенти.

Ранната оценка на потребностите от квалификации и респективно навременната адаптация на услугите по квалификация е изключително необходима. Традиционната система за продължаващо обучение е недостатъчно гъвкава по отношение на бъдещето – не се наблюдава съществено наблюдение на намаляването на безработицата чрез допълнителна квалификация въпреки търсенето на специалисти. МСП изпитват особено големи затруднения във връзка с наемането на адекватно обучени специалисти. Този феномен придобива все по-голяма важност на регионалния пазар на труда като се има предвид съвпадението между прогресивното застаряване на населението и намаляването на дела на младите хора в общата работната сила. Поради тази причина нивото на квалификация трябва да се повишава постоянно. Пренебрегването на определена група лица във фирмите от гледна точка на възможностите за допълнителна квалификация поради факта, че се смята за неперспективно да се вложат средства в обучението им, прави тази група заети с прогресивно намаляващ иновативен потенциал. Програмата е ориентирана на първо място към квалифициране на вече наличния човешки капитал в МСП (жени, по-възрастни служители, по-ниско квалифицирани

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

служители, мигранти) посредством структурите за продължаващо образование и на второ към избягване на опасността от деквалифициране на персонала на фирмата в резултат на продължителни периоди без обучение, по време на които служителите губят способност да се развиват.

3. Хорариум

Учебната заетост се планира в зависимост от избраните курсове. Идеята на програмата е да се осигури обучение, което е максимално отговарящо на индивидуалните нужди на обучаемия. Използват се възможните курсове за квалификация и преквалификация, достъпни през бюрата по труда и през различните доставчици на учебно съдържание.

4. Цели на обучението

Основната цел на обучението е квалифициране на вече наличния човешки капитал в МСП (жени, по-възрастни служители, по-нискоквалифицирани служители, мигранти)

След преминаване през процеса на обучение по-нискоквалифицираните служители ще придобият следните **знания**: по-добри знания за определена професия.

Обучението по тази програма ще даде на обучаемите следните **умения**: да работят в екип по-добре, да комуникират по-добре с колеги, партньори и клиенти.

5. Предпоставки за изпълнението на програмата

(предварителни знания по определен предмет, език, наличие на ангажираност на родители, бизнес и др. подобни)

- a. надежден доставчик на учебно съдържание. Необходимо е фирмата, да се увери, че курсът, който ще посещава техният работник е с достатъчно адаптивно време и експерти, така че да не се нарушава обичайният ритъм на работа.

6. Метод/стратегия на преподаване

Идеята на програмата е да се ползват вече съществуващи курсове за квалификация, които са подходящи за задоволяване на индивидуалните потребности на хората от обучение. Целта е да се избегне организирането на единно обучение от страна на

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

фирмата за всички, които имат нужда от допълнителна квалификация, защото в този процес е трудно да се отговори еднакво на всички нужди от квалификация на различните лица – доколкото те са с различен опит, възраст, способност да възприемат нова информация. Използването на вече налични курсове има няколко основни предимства:

- избягва се отсъствието от работния процес на повече хора по едно и също време;
- лицата получават обучение според индивидуалните си нужди;
- лицата имат възможност да изберат обучение, което максимално да отговаря на техните нужди, което ги прави и по-мотивирани да посещават занятията и да се стараят повече при усвояването на материала;
- фирмата има възможност да оптимизира разходите си за обучение, използвайки различни доставчици по различно време.

7. Самостоятелна работа

От хората, включени в програми за обучение, се изисква самостоятелна работа в съответствие в избраната учебна програма.

8. Методи на оценяване

Програмата не включва използването на единни оценки по определена оценъчна скала, доколкото различните лица посещават различни курсове. Фирмата може да направи поэтапна оценка на постигнатото от участниците и на тяхното ниво на повишаване на квалификацията от гледна точка на фирмените цели (могат да се използват анкетни карти и въпросници, срещи лице в лице и интервюта).

9. Резултати от обучението

Квалификация на работната сила се повишава постоянно. Обучението организирано по този начин за хората, които постепенно изостават в своето развитие във фирмата, предполага тяхната по-добра адаптация в бързо променящата се фирмена среда, усвояване на умения, които да им позволят да формират връзки за развитие на производствените процеси, във веригата от външни доставчици и клиенти.

10. Основни моменти в адаптацията на практиката за целите на трансфер в българската система на ПОО

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- **Разширяване на обхвата на възможните теми за обучение** – в немската практика тази програма се фокусира единствено върху изграждане и управление на вериги на стойността в малкото и средно предприятие. Концепцията обаче е приложима за по-широк кръг от теми (в зависимост от нуждите на обучаемите). Затова при адаптирането на практиката се предвиди възможността да се използват курсове за обучение по различни теми, така че да отговорят в максимална степен на нуждите на целевата група;
- **Добавяне на необходими предварителни условия за изпълнение на програмата** – поставяне на условия за избор на доставчик на услуги в сферата на професионалното обучение, който да може да осигури необходимото качество на обучението;
- **Предвиждане на по-гъвкаво време за провеждане на занятията** - доколкото избраните курсове за обучение са съобразени с индивидуалните нужди на всеки участник в програмата и времето за преминаване на курсовете на обучение е различно за всеки обучаем.

5.4.УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПОДХОД/ПРАКТИКА „ТАС – театрален подход за активирание и подобряване на уменията за образование и заетост и подготовка за успешна интеграция на общия образователен и трудов пазар”

1. Профил на учащия

Безработни младежи на възраст 16 - 25 години.

2. Общо представяне на учебната програма

Програмата предвижда обучение на младежи, които са прекъснали или загубили възможност да завършат своето училищно образование. Програмата включва занятия за избор на професия, индивидуално професионално ориентиране и практика.

Програмата предвижда интензивна социално-педагогическа подкрепа, консултиране и обгрижване, които да подкрепят младите и да ги насочат към квалификацията, която

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

желаят да придобият - например към последващото придобиване на диплома за средно образование. Чрез индивидуалното подобряване на компетенциите тази програма допринася за устойчиво интегриране на младите хора в професията и в обществото. Включването на театралния подход в процеса на консултиране и професионално ориентиране позволява на младежите да придобият увереност в собствените си възможности – възможности да организират своето време и работа по-добре, да общуват, да се представят по най-добрия начин, да взаимодействат с професионалисти на различни нива.

3. Хорариум

Формират се групи от по 12-15 човека, които се срещат в продължение на една година 2 пъти седмично за по 2 часа.

4. Цели на обучението

Цел на обучението е активиране и подобряване на уменията на младежите за включване отново в образователната система и подготовката им за успешна интеграция на общия трудов пазар и осигуряване на заетост.

5. Предпоставки за изпълнението на програмата

(предварителни знания по определен предмет, език, наличие на ангажираност на родители, бизнес и др. подобни)

Няма специални предварителни изисквания.

6. Съдържание на учебната програма

(теми и часове заетост по отделните теми)

1: Занятия за избор на професия: Занятието за избор на професия се провежда 1 до 2 часа седмично и служи за непрекъсната подкрепа на участниците за развитие на реалистичната им перспектива за професията и живота.

2: Индивидуално професионално ориентиране: Допълнително се провеждат индивидуални разговори с участниците/участничките, по време на които се пояснява и подкрепя индивидуално процесът по намиране на професия, по вземане на решение за избор на професия и по планиране на перспективите.

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001

„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”

съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

3: Практика: С провежданата задължителна 3-седмична практика всеки срок (1-ви и 2-ри срок) на участника/участничката се дава възможност да сравнят професионалните си представи с дадена фирмена действителност и да разсъждават върху изискванията на местния трудов пазар.

7. Метод/стратегия на преподаване

Преподава се теория, но театралните репетиции са на преден план. Всичко, необходимо за постановката се прави от участниците - маските, сцените, реквизитът и др. Понякога участниците си сътрудничат и с други курсове. Например ако е налице курс по изкуство – участниците могат да договорят с преподавателите и обучаемите в този курс да поемат рисуването на кулисите или ако е налице курс по хранене да се договорят той да поема кетъринга. В програмата е включен и предметът “Роля и изграждане на образ”, който позволява на учениците да се погледнат от страни, да успеят да покажат качества и характер, които по принцип не са им присъщи. Това също подпомага процеса на изграждане на личността.

По отношение на триседмичната практика добре е да се работи с база данни с местни фирми, които имат готовност да приемат стажанти. Всички младежи и обучаеми се насърчават и сами да потърсят и идентифицират място, на което да проведат практиката си. Работи се в сътрудничество с местните камари, с фирми от гастрономическия сектор, фирми от сектор търговия на дребно и прочие.

Специалисти от училището и от неговите партньори наблюдават младежите докато провеждат своя стаж. В училището се поддържа база данни с информация за всеки отделен обучаем, така че ако се случи даден клас да бъде поет от нов учител, същият да има достъп до цялата необходима информация.

Основните педагогически подходи, използвани за работа с младежите са:

- работа с тялото, упражнения с гласа, упражнения за движенията;
- ролеви игри;
- метод на обратната връзка (младежите се учат да дават конструктивна обратна връзка на отделното лице);

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- елементи от театъра на импровизацията;
- биографичен театър.

Работи се и с други медии. Участниците например могат да посещават музей и да разработят някоя история от музейните картини или да вземат вестникарска статия като база за дадена сцена.

8. Самостоятелна работа

Няма специфични изисквания за начина на самостоятелна работа от страна на участниците в програмата.

9. Методи на оценяване

Програмата не включва използването на оценки по определена оценъчна скала. Прави се поетапна оценка на постигнатото от участниците. В оценката участват както преподавателите, така и експертите, при които младежите са провели своята практика.

10. Резултати от обучението

Целите на програмата са постигане на социална стабилност, обучение, водещо до придобиване на някаква квалификация, професионално сътрудничество (кариерно обучение и ориентиране). Театралната педагогика помага на обучаемите да учат посредством движение, изразяване и активности за придобиване на ключови компетенции и меки умения. След проведената практика се очаква младежите да се сдобият с работа или да се ориентират към продължаване на своето обучение.

11. Основни моменти в адаптацията на практиката за целите на трансфер в българската система на ПОО

- **Включване на етапи на оценка на напредъка на обучаемите** – в оригиналния вариант на практиката не се предвижда оценка на напредъка от гледна точка на усвояването на знания, а само от гледна точка на успешното намиране на работодател и провеждане на практическо обучение от страна на обучаемия. В адаптирания вариант е заложено извършването на оценка на знанията и уменията на обучаемия както от експерти от обучителната организация, така и от работодателя;

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- **Добавяне на необходими предварителни условия за изпълнение на програмата** – предварителен контакт с работодатели от страна на доставчика на ПОО и изграждане на база данни с работодатели, които младежите могат да търсят и при които могат да кандидатстват за работа, когато дойде време за тяхното практическо обучение.

5.5.УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПОДХОД/ПРАКТИКА „Инициатива InVia - Да се учиш на сцената - театрален подход за изучаване на език от емигранти”

1. Профил на учащия

Безработни млади хора с имигрантски произход на възраст 15 - 30 години.

2. Общо представяне на учебната програма

Програмата си поставя за цел посредством театралната работа да обедини хора от различни възрастови групи с различно културно, религиозно и социално минало, така че да работят отговорно един с друг, да се учат един от друг и да се подкрепят взаимно. Всички участници в този процес са обучаващи и обучавани. Играейки, младите хора учат. Театралната работа подобрява езиковите познания, позволява да се натрупа опит и да усвоят компетенции за работа в екип, тренира издръжливостта и уменията за справяне с конфликти и благоприятства самоосъзнаването.

Така че ключовото звено се намира в театралната работа като преживян опит, като опит, показващ как може да се осъществят връзки между хората чрез толерантност и уважение. Програмата предлага на безработни жени, мъже и младежи подкрепа при интеграцията им и при навлизането (повторното навлизане) на трудовия професионален пазар чрез работа и квалификация.

Ключов елемент тук е театърът, защото чрез него младежите придобиват истинска мотивация за учене посредством реалната практика. Те се учат на упоритост, на така наречените „меки” умения и в особено голяма степен на комуникационни умения. В края на всеки учебен период младежите се представят пред публика със своите постановки.

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

3. Хорариум

Програмата е с обща продължителност от 12 месеца. От 8 до 12 часа участниците имат училищни занятия (клас за насърчаване). По време на училищното обучение по предмета език се преподават езикови части от театралната пиеса. От понеделник до четвъртък театралният проект се провежда от 13 до 15 часа, а всеки петък и неделя следобед по 3-4 часа. В неделя през това време се провеждат и други занимания за свободното време.

4. Цели на обучението

Целта на провежданите дейности е в края на програмата младежите да си намерят работа. По време на обучението участниците развиват своите езикови умения, които да им бъдат от полза на пазара на труда. Завършвайки програмата те трябва да придобият необходимото ниво на езикова компетентност за професионалната си дейност.

Придобиването на знания по език е основа както за придобиването на специализирани компетентности в бъдеще, така и за постигане на умения, позволяващи на младите хора да подхождат адекватно при конфликти и стресови ситуации, да работят в екип, да спазват стандарти и да адаптират личностната си визия и начини на контактуване към професионалната ситуация.

5. Предпоставки за изпълнението на програмата

(предварителни знания по определен предмет, език, наличие на ангажираност на родители, бизнес и др. подобни)

Училищните предпоставки за участниците са много различни. Някои може да нямат никакво или да имат съвсем ниска степен на училищно образование, други да са получили висока степен на училищно образование в родните си страни. Необходимо е сътрудничество с различни фирми, за да може да се предоставят места за обучение или за практика. В областта на театъра е необходимо да се работи отчасти заедно с допълнителни специалисти, например с хореографи за танцовите части или с музикални педагози за музикалните откъси.

6. Съдържание на учебната програма

Театралната пиеса се разделя на отделни сценарии, които да позволят по-лесното

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

усвояване на езика. В зависимост от нивото на знания на групата може първоначално да се работи с по-лесните текстове, а впоследствие с по-трудните.

7. Метод/стратегия на преподаване

Работи се и с класически пиеси като например „Ромео и Жулиета” от Шекспир, „Фауст” от Гьоте, така и с по-съвременни. Доколкото тази практика е основно насочена към усвояване на език е необходимо театралният педагог да съкращава и опростява езиково театралните пиеси и да ги преподава на младите хора по време на занятията по език.

Младите хора пишат собствени текстове, спазвайки напълно драматургията и естетическата структура. Също така частите с танци и музика се разработват от тях самите. В текстовете на музиката много често се вмъкват езикови елементи от родните им страни.

Основна задача на театралния педагог е да открие и да стимулира талантите на отделните участници. Въз основа на съответните интереси и таланти се формират многобройни малки групи, които продължават да работят самостоятелно. Допълнително театрални експерти работят с всеки отделен младеж по финалната работа по ролята му.

8. Самостоятелна работа

Формират се многобройни малки групи, които пишат текстове самостоятелно, разработват музикални или танцови откъси в извън учебно време.

9. Методи на оценяване

Училището, предлагащо програмата поема оценяването. Специалисти посещават репетициите, интервюират участниците, допитват се до театралната публика и анализират изработените статистики, за да разберат колко бежанци след проекта получават място за обучение, за практика или започват да посещават училище.

10. Резултати от обучението

Целите на програмата са фокусирани върху придобиването на знания по език. Това е предпоставка за по-добрата интеграция на младите хора с мигрантски произход не само в образователната система, но и на пазара на труда. Театралната педагогика помага на обучаемите да усвоят не само езика, но и да учат посредством движение, изразяване и

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

активности за придобиване на ключови компетенции и меки умения.

11. Основни моменти в адаптацията на практиката за целите на трансфер в българската система на ПОО

- **Добавяне на възможности за избор на различни театрални пиеси** – не само на класически такива;
- **Разширяване на обхвата на самостоятелна работа на обучаемите** – необходимо е активно да работят в групи, за да пишат текстове, да създават музикални или танцови откъси.

5.6.УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПОДХОД/ПРАКТИКА Театрален проект "Рампата"

1. Профил на учащия

Проблемни младежи на възраст 17 - 28 години.

2. Общо представяне на учебната програма

В света, който ни заобикаля се сблъскваме с най-различни прояви на агресия и насилие. Преминаването от словесно общуване към груби и арогантни форми на агресивно поведение и насилие е вече сякаш една съвсем съзнателно и рационално възприета стратегия за постигане на целите в живота. Затова не е учудващо, че насилието и тормозът са част от ежедневието и на много български училища днес. Налице е сериозна необходимост от единни политики в училище както и от обучение на учителите по отношение на явлението тормоз. Нужно е училищата да се подпомогнат в създаването на програми за ефективна превенция на тормоза, както и програми за интервенция, които вземат предвид не само европейските и световните най-добри практики, но също така и културните и социално-икономически особености на страната.

В особеностите на тези прояви на агресия изпъкна на първо място фактът, че в по-голямата част от случаите извършителите и авторите на деянията са в тийнейджърска възраст, които са мотивирани и движени в своите постъпки от особени антипатии към жертвите, примесени със завист, ревност, конкурентно съревнование или стремеж за самоутвърждаване и демонстриране на превъзходство, чрез опити за доминиране и

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

унижение на по-слабите. Формират се трайни нагласи, които имат когнитивен, емоционален и волеви елемент - те са едновременно светогледни стереотипи и модел за подражание и поведение.

Учебната програма предлага възможност да се усвои опит от ежедневието, да се поясни представянето на проблемни ситуации, да се преразгледат концепциите и да се стимулира фантазията на младите хора. Младежите с потенциална склонност към насилие получават възможност да променят перспективата чрез ролева работа и да разсъждават върху определени поведенчески прояви. Педагогическата цел тук е да се въплътиш в другия и да се развиеш дедуктивно от собствения си свързан с насилие опит, открито и независимо да разработиш алтернативни подходи за разрешаване на конфликтите.

Изгражда се театрален проект – постановка, с ролева игра от страна на всички участници. Целта е заложена в изразната постановка на една сценична истина и свързаното с това развлечение за публиката. В този конкретен случай въплъщаването в даден сценичен персонаж може да породи интензивна дискусия и дебат с отделните хора. Тази работа върху собствените и чуждите житейски аспекти прави възможно отграничаването на собственото мнение за себе си. Разбира се в рамките на програмата вниманието е насочено към подготовка на пиесата и въздействието върху публиката, но ролевата работа се разбира и като част от педагогическия процес, в който индивидуалните предпоставки и последствията за участниците се вземат под внимание и преценяват разумно.

3. Хорариум

Актьорите/актрисите от театралната трупа са около 40 човека. Участниците са младежи от 17 до 28 години, но играят съвместно и с възрастни. Групата се среща в продължение на 6 месеца, веднъж седмично за по 2 часа. Един месец преди представлението срещите са 2-3 пъти седмично, а през последните дни преди представлението – всеки ден. Така се достига до общия брой от 30 до 40 репетиции и 3 до 4 представления.

4. Цели на обучението

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Младежите често показват големи слабости, като например неспособност за концентриране и издръжливост. При голяма част от тях получените се впоследствие често недобри резултати от работата са причина за фрустрации, които водят до силно нарушаване на чувството за самооценка. Проектно-ориентираното разбиране, което изразява съответните наклонности и интереси на отделните младежи в програмата им дава възможност да станат отново конструктивни. Създаването на мотивация чрез признаване на индивидуалните способности представлява „междинен етап” в програмата. Поради интердисциплинарния характер на класните и специализирани занятия са необходими редовни срещи на всички участници, които да планират заедно изпълнението и да разпределят работата. В тази област се фокусира и педагогическият аспект на хармоничната комуникация и интеграция на всички.

5. Предпоставки за изпълнението на програмата

(предварителни знания по определен предмет, език, наличие на ангажираност на родители, бизнес и др. подобни)

Няма предварителни реквизити.

6. Съдържание на учебната програма

(теми и часове заетост по отделните теми)

Педагозите, съвместно с театрален педагог подбират 3 театрални пиеси, в които се засяга темата за насилието и агресията. С участието на групата се решава коя театрална постановка да се представи. Удачно е да се приложи подхода на форум театъра. Форум театърът представлява ефективно средство за интервенция на социално, политическо, образователно равнище, и в по-малка степен на психотерапевтично равнище. Методът се основава на използването на театралния език. Естетичното пространство и неговите гносеологични свойства стимулират активната намеса на публиката и улесняват интерактивни реакции между актьорите в роля и публиката. Последната се превръща в зрители-актьори, наричани спектактори, обединени в усилието да изследват, анализират и преосмислят проблемите, с които се сблъсква групата, към която принадлежат.

Форум театърът е малка пиеса, отразяваща проблеми на местната общност. Но той не е

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

само пиеса. Той е също и форум, защото позволява на хората да се включат в изграждането на сценария като променят действията и реакциите на героите в пиесата. Всеки може да излезе на сцената и да експериментира със своята гледна точка и с личното си отношение към показаните проблемни ситуации. Хората престават да бъдат просто свидетели на проблемите – те стават активни участници в живота на своята общност, защото могат да кажат „СТОП! Аз не харесвам това!“ и да предложат промяна. Важен принцип на този подход е, че проблемите се дефинират от самите участници.

7. Метод/стратегия на преподаване

Ключово място в работния процес заема класическата ролева игра. Допълнително има и упражнения по дишане, упражнения по възприемане, упражнения за гласа и движенията.

8. Самостоятелна работа

От младите хора, включени в програма се изисква да работят по усвоените умения за комуникация и в извън учебно време. Необходимо е да прилагат новите техники за работа в екип, за общуване, за справяне с конфликтни ситуации. По време на събиранията на групата се дискутират възникнали проблеми, емоционалното състояние на младежите, реакциите им.

9. Методи на оценяване

Програмата не включва използването на оценки по определена оценъчна скала. Прави се поэтапна оценка на постигнатото от участниците. Ако оценка им е незадоволителна, те биват насърчавани да работят по-усърдно за постигането на своите цели,

10. Резултати от обучението

В процеса на социализация наред със семейството и училището, голямо влияние за формирането на поведенческия модел на детето има неговата референтна среда. Според възприетите групови механизми, неформалната група от връстници, консолидирана на основата на общи интереси и дейности в свободното време, е територия на взаимно „заразяване“ с поведенчески стереотипи. Когато отрицателното отклонение от нормата е част от груповите правила, то директно уврежда социализацията на членовете по отделно, тъй като възпроизвеждането му от всеки от тях

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

усилва интегрирането му от останалите. С тази програма, младежите, които проявяват отклонения в своето поведение, имат асоциални прояви и проявяват агресия, са включени в процес на превъзможване на тези отклонения. Научават се да гледат от друга гледна точка, да се поставят на мястото на жертвата, да комуникират по-добре със своите връстници. Пресъздаването на различни ситуации в трупата дава възможност на младите хора да придобият опит, който да ги утвърди като личности и който да окаже дълготраен ефект върху тяхното ежедневие и работа.

11. Основни моменти в адаптацията на практиката за целите на трансфер в българската система на ПОО

- **Разширяване на кръга на целевата група** – не само ученици, но изобщо млади хора (включително и извън училищната система), които имат проблемно поведение;
- **Добавяне на възможност да се прилага подхода на форум театъра;**
- **Добавяне на поэтапна оценка на напредъка на обучаемите** (включително и от гледна точка на промяна на поведението).

5.7.УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПОДХОД/ПРАКТИКА „Игра на професии Job Act® – от сцената до мястото за обучение”

1. Профил на учащия

Програмата е насочена към младежи до 25-годишна възраст без професионално образование.

2. Общо представяне на учебната програма

Програмата е насочена конкретно към безработни работоспособни хора и се основава на три-блоковия метод за обучение на JobAct®. JobAct® свързва театрални педагогически методи и работа по изготвяне на биография на младежите за целите на кандидатстване за работа с креативни и класически подходи на управление на самия процес на

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

кандидатстване. Фирмената практика и обучение допълват начините на действие в границите на програмата.

Голяма част от JobAct® обучението всъщност се случва на сцената. Като част от тяхното съвместно предизвикателство да изградят пиесата, младите хора не само усвояват практически умения (от сценографията до осветлението, костюми, маркетинг и връзки с обществеността), но също и развиват ключови умения. Основният акцент обаче е насочен към стимулиране на вътрешната креативност на участниците, като по този начин им се предоставя възможност да поемат контрол върху собствения си живот, обучение и работа.

3. Хорариум

JobAct е с обща продължителност от 10 месеца. Програмата се разделя на два етапа – работата по театралната пиеса и фирмена практика. И двата етапа са с продължителност от по 5 месеца.

4. Цели на обучението

Целта на провежданите дейности е в края на програмата младежите да:

- продължат да развиват своята индивидуалност чрез самостоятелни инициативи и умения за работа в екип;
- получат нов мироглед за собствената си биография;
- поемат отговорност, да се научат на самооценка и да презентират себе си;
- намерят подходящо място за обучение или работно място..

5. Предпоставки за изпълнението на програмата

(предварителни знания по определен предмет, език, наличие на ангажираност на родители, бизнес и др. подобни)

Необходимо е добро сътрудничество с фирми в различни области, които от една страна могат да подпомогнат процеса на създаване на театралната постановка (с продукти или услуги), а от друга могат да осигурят възможност за реално кандидатстване за работа и евентуално стаж на участниците във фирмата.

6. Съдържание на учебната програма

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондацията за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

(теми и часове заетост по отделните теми)

Както вече беше споменато програмата се базира на три-блоковия метод за обучение на JobAct®. Участниците изучават професионални умения (блок 1) в комбинация със социални умения (блок 2). Те са подкрепени от индивидуални, творчески подходи за увеличаване на самоувереността им (блок 3). Това се постига чрез прилагане на техники, използвани в театралното обучение и личностното развитие.

По-конкретно програмата се разделя на два етапа:

През първия етап участниците/участничките разработват една театрална пиеса от идеята до премиерата. При този процес те биват подкрепяни от театрален педагог и, ако е необходимо, от допълнителен специализиран персонал (за физическа работа, езиково развитие, сценография, изработване на маски и костюми, озвучителна и осветителна техника).

Успоредно с това се провежда интензивен курс по мениджмънт на кандидатстването, който бива подпомаган от работата на театралния педагог и свързания с нея анализ на индивидуалните силни и слаби страни.

В същото време се набират предприятия, които участват колкото е възможно по-активно в реализирането на театралната пиеса (напр. чрез услуги в натура: дърводелски услуги/сценография, фризьор/маски), за да може да се установят първите контакти между участващите подрастващи и предприятията. Театралната премиера представлява края на първата част.

Вторият етап на програмата се състои от интензивна фирмена практика, която младежите завършват в едно от привлечените преди това предприятия. При този процес участниците/участничките непрекъснато биват подкрепяни и обучавани от консултиращите ги специални педагози. Редовните разсъждения над ситуацията на стажуването (включително и със средствата, използвани от театралните педагози) допринасят за това конфликти в предприятието да се преодоляват в зародиш, за да може да се изгради стабилна работна среда за започване на обучение/работа.

7. Метод/стратегия на преподаване

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

JobAct® свързва театрално-педагогическите методи и биографичната работа с креативни и класически техники на мениджмънта на кандидатстването. Фирмените практики и инструктажът допълват начините на действие в рамките на проекта.

Работи се много с възможностите на „психодрамата“. Нейните методи са изградени върху фундаменталния принцип на „социалната пластика“.

Теорията за „социалната пластика“ на немския творец Йозеф Бойс (Josef Beuys) означава, че чрез креативни действия всеки човек може да допринесе за доброто на обществото и по този начин да му повлияе, като го „пластифицира“. От тази концепция се развива тезата: „Всеки човек е човек на изкуството“.

8. Самостоятелна работа

Работата по театралното представление понякога се провежда и в малки групи, които разработват самостоятелно танцови представяния или музикални откъси.

9. Методи на оценяване

Наред с класическия въпросник за участниците се провеждат и разговори с всеки поотделно относно тяхната удовлетвореност, цели за развитие и др.

10. Резултати от обучението

Програмата осигурява възможност за повишаване на пригодността за заетост чрез подобряване на умения за самостоятелна работа и работа в екип; интеграция в обучение или работа; развитие на организационни умения за съвместяване на професионалния и семейния живот; лично овластяване чрез придобиване на опит в практическа работа; обмен на професионални знания и умения, необходими за реализация на сделки, свързани с пиесата; обучение в интердисциплинарни квалификации за успешното навлизане в професионалния живот: компютърни умения, работа в екип и ориентирано към клиента поведение на работното място.

По-конкретно очакваните резултати са:

- Придобиване и развитие на ключови умения (специално чрез насърчаване на театралните образователните методи) с цел овластяване и превръщането на всеки един участник в разумен и независим млад човек,

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-7.0.01-0014-C001
„Иновативни подходи за идентифициране и отговаряне на потребности от професионално обучение на младежи в неравностойно положение”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
съфинансирано от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

отговорен за своя живот у дома и на работното място;

- Придобиване на диплома за висше образование;
- Придобиване на професионална гъвкавост и създаването на възможности за устойчиво професионално ориентиране;
- Придобиване и развитие на умения за работа;
- Устойчива интеграция в образованието.

11. Основни моменти в адаптацията на практиката за целите на трансфер в българската система на ПОО

Тази практика е единствената, която партньорството по проекта остави непроменена във всичките ѝ аспекти. Причината за това е, че от една страна практиката беше изключително детайлно представена, а от друга всички нейни елементи бяха оценени като много добре приложими в българската социално-икономическа и културна среда във вида, в който се прилагат и в немската практика (включително и от представителите на целевите групи, с които бяха организирани работни семинари по проекта).

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за развитие на културния и бизнес потенциал на гражданското общество и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерство на труда и социалната политика.”